

Комп'ютерне навчання застосовується і в процесі викладання дисциплін художньо-естетичного циклу, де використовуються такі дидактичні можливості:

- новизна роботи з комп'ютером у процесі оволодіння комп'ютерною грамотністю та засвоєння професійних знань, навичок і вмінь, що викликають в учнів підвищений інтерес та посилення професійної мотивації;
- індивідуалізація навчання, коли в основу комп'ютерних технологій покладена концепція рефлексивного управління, що передбачає розбудову моделі навчання особистості з урахуванням особливостей її пізнавальних процесів; розширення завдань на моделювання різноманітних педагогічних ситуацій;
- впровадження комп'ютерних технологій, що базується на мові, притаманній предметній сфері; забезпечення динамічності, що припускає:
а) появу динамічної, рухомої інформації на екрані дисплея; б) оперативність у зміні застарілої навчальної інформації.

Отже, для забезпечення згаданих можливостей при розробці дидактичних основ засвоєння інформації важливу роль відіграє комплекс методів відбору й узагальнення художньої інформації, виходячи з коефіцієнта повноти навчального предмета, а також зіставлення основних елементів знань про мистецтво.

Література

1. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології : Колективна монографія. – К. : Атіка, 2005. – 252 с.
2. Набока Б.С. Інформаційно-технологічні нововведення і демократизація навчально-виховного процесу в школі / Б.С.Набока // Наукові записки. – Вип. XVII. – Кіровоград : РВПЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 1999. – С.129–135.

УДК 371.064.1:376

І.М. БУРЧ, Н.В. ЛАЛАК
Мукачівський державний університет

ПОРТФОЛІО ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Стратегічна мета навчання і виховання дітей з особливими потребами – повноцінна інтеграція в суспільство, їхня спроможність нарівні зі здоровими однолітками нести соціальні навантаження, сприймати цінності суспільства, опановувати морально-етичні норми людських взаємин. Зрозуміло, що досягнення визначеної мети можливе лише за наявності в суспільстві відповідних умов для розвитку і виховання цієї категорії дітей. Останнім часом набуває все більшої популярності інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Активно відбуваються процеси їхньої інтеграції в загальний соціум, розробляються засоби участі у спільному навчально-виховному процесі та суспільному житті [1]. Принципово важливим є те, що програма, зміст навчання, а відтак і оцінювання навчальних досягнень дітей з

особливими потребами в умовах загальноосвітнього навчального закладу може здійснюватися за кількома варіантами.

Особливістю молодших школярів з різними нозологіями є те, що вони сприймають оцінку навчальних досягнень як оцінку особистості. Дитина прагне утвердити себе в новій ролі (учня), шукає опору в ставленні вчителя до себе, бажаючи, щоб він помітив її позитивні якості [2]. Інноваційна діяльність учителя в інклюзивному класі передбачає відмову від стереотипів, усталених штампів в оцінюванні навчальних досягнень учнів, пошук і впровадження у шкільну практику нових форм і методів оцінювання. В контексті сьогодення в умовах інклюзії актуальним є ведення портфоліо для дитини з особливими потребами. Портфоліо (у широкому розумінні) – це спосіб фіксування, накопичення та оцінки індивідуальних досягнень школяра протягом певного періоду навчання [2, с.53]. Найголовніша перевага портфоліо, порівняно з традиційними технологіями оцінювання, полягає в тому, що воно характеризує якість навчання різнобічно і багатовимірно, з різних позицій: оцінки мислительної діяльності учня, його міждисциплінарних умінь, умінь висувати проблему, розв'язувати нестандартні завдання, знання навчальних предметів і опанування навичками, наполегливістю досягнення результату та ін. [3, с.207].

Як альтернативу, в інклюзивному класі можна запровадити портфоліо, яке добиратиме учень самостійно. Це дасть змогу вчителю розв'язати низку важливих корекційних завдань. Так, робота над портфоліо допоможе максимально розкрити індивідуальні можливості кожної дитини. Вже з початку навчання у школяра закладатиметься підґрунтя саморефлексії навчальної діяльності, самостійності навчання, участі в якісному оцінюванні результатів власного навчання[1]. Цей чинник, зважаючи на низьку спроможність дитини з особливими освітніми потребами адекватно оцінити свій фізичний стан, інтелектуальні можливості, допоможе розвивати позитивні якості особистості. Дослідниками доведено, що самостійна добірка матеріалів портфоліо породжує ситуацію успіху, призводить до підвищення самооцінки і впевненості у власних можливостях.

Пропонуємо такий зміст портфоліо, що веде безпосередньо сама дитина з особливими освітніми потребами. *Титульний лист*. Містить основну інформацію і фотографію учня. *Розділ «Мій світ»*. Міститься будь-яка інформація корисна і важлива для дитини. Можуть бути такі заголовки листків: «Моє ім'я», «Моя сім'я», «Моє місто», «Мої друзі», «Мої захоплення», «Моя школа», «Мої улюблені шкільні предмети». *Розділ «Моє навчання»* – заголовки листків присвячені конкретному шкільному предмету. Учень наповнює цей розділ вдало виконаними роботами, цікавими проектами, відгуками про прочитані книги, творчими роботами. *Розділ «Моя суспільна робота»*. Тут можна розповісти про доручення дитини. *Розділ «Моя творчість»*. У цьому розділі дитина вміщує свої творчі роботи: малюнки, казки, вірші, фотографії об'ємних виробів. *Розділ «Мої враження»*. Після завершення екскурсії можна запропонувати творче завдання, виконання якого дасть можливість учням висловити власні враження. *Розділ «Мої досягнення»*. Тут вміщуються грамоти, дипломи, листи з подяками, а також атестаційні відомості. *Розділ «Відгуки і*

побажання». Це можуть бути відгуки як учителя, так і асистента вчителя, щодо результатів роботи дитини з вадами розвитку. *Розділ «Роботи, якими я пишаюся»* вміщає найцінніші для учня роботи.

Оскільки оцінювання навчальної діяльності школярів з особливими освітніми потребами не має обмежуватися лише оцінкою знань, умінь і навичок, то важливо контролювати особистісні зміни, які формуються внаслідок цілеспрямованого корекційного впливу на їх пізнавальні процеси, емоційно-вольову сферу, мовленнєву діяльність [1].

Таким чином, на особливу увагу сучасного педагога заслуговує ведення дітьми з особливими потребами учнівських портфоліо як інноваційного способу фіксування, накопичення та оцінки індивідуальних досягнень протягом певного періоду навчання.

Література

1. Сак Т. В. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі : навч. курс та наук. метод. посіб. / Т. В. Сак. — К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 168 с.

2. Критерії оцінювання досягнень учнів початкових класів з особливими освітніми потребами, які навчаються у загальноосвітніх школах в умовах інклюзії. Довідник науково-дослідницької лабораторії інклюзивної освіти. / Упоряд.: Савчук Л.О., Юхимець І.В., Яценюк Л.І. – Рівне : РОІППО, 2012. – 330с.

3. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки [текст] : підручник Ш 37 / З.М. Шевців – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 248 с.

УДК 373.31.035:316

М.І. ВАСИЛИНКА
Мукачівський державний університет

ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА В.СУХОМЛИНСЬКОГО В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО РОДИННОГО ВИХОВАННЯ

Оскільки нині в центрі освітньої політики перебуває особистість, а сформувати таку особистість можливо лише за умов гуманізації та демократизації навчально-виховного процесу, то цілком зрозумілим є підвищений інтерес науковців, вчителів - практиків до педагогічної спадщини В.Сухомлинського. Творчість багатогранна, і кожне нове звернення до неї підтверджує її актуальність для непростого періоду модернізації освіти, періоду становлення особистісно-орієнтованої педагогіки. Для сучасної початкової освіти залишається багато цінних надбань, які актуальні для виховання і навчання молодшого школяра. Заглиблення в родинну педагогіку дало змогу вченому з'ясувати чимало проблем сімейного виховання.

Проблеми сім'ї, взаємини, які складаються між батьками і дітьми, надзвичайно хвилювали педагога. В.Сухомлинський надавав першочергового значення виховному клімату в сім'ї як основному чиннику формування особистості. В аспекті дослідження цих питань він звертався до духових джерел сімейної педагогіки, надаючи їм ключову роль у формуванні і розвитку дитячої особистості.

Основними завданнями родинного виховання, на думку вченого, є



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>